

Fyn
Ref. ABO
Den 19. april 2016

Referat fra Brugerrådsmøde på Vigelsø

Dato: Onsdag den 13. april 2016

Til stede

Ib W. Jensen	Landbrug & Fødevarer
Jørgen Raaen Rasmussen	Danmarks Idrætsforbund
Claus Dalskov	Danmarks Naturfredningsforening
Lars Christiansen	Dansk Botanisk Forening
Knud Hansen	Friluftsrådet
Leif Klimek	Hunderepræsentant
Georg Jensen	Danmarks Jægerforbund
Anders Myrthue	Odense Bys Museer
Peter T. Worm	Dansk Rideforbund
Kurt Due Johansen	Dansk Ornitologisk Forening
Kasper Thomsen	Verdens Skov
Jakob Harrekilde	Naturstyrelsen
Vibeke Birkelund	Naturstyrelsen
Anni Borup	Naturstyrelsen (referent)

Afbud/ikke til stede

Flemming Madsen	Svendborg kommune
Leif H. Sørensen	Trente Mølle

1 Genskabelse af strandenge og levesteder på Vigelsø

Vibeke gennemgik projektet. Stormfloden efter stormen Bodil gennembrød digerne på sydøen og oversvømmede store dele af strandengene. Vigelsø ligger i habitatområdet Odense Fjord og strandengene udgør en del af udpegningsgrundlaget. Engene er levested for en række beskyttede fuglearter. Der har bl.a. årligt rastet tusindvis af hejler. De 27 ha strandenge er efter stormen reduceret til ca. 2 ha strandenge.

NST er via Natura2000 udpegningen forpligtiget til at retablere diget, så strandengene genopstår eller at lave erstatningsnatur, så omfanget af levesteder fastholdes inden for habitatområdet. Der er imidlertid ikke oplagte alternative steder langs Odense Fjord som erstatningsnatur.

NST har besluttet ikke at retablere digerne, da en retablering kan føre til nye digebrud ved lignende stormfloder. I stedet ønskes et projekt, hvor der skabes potentiale for strandenge og levesteder ved at afgrave jord og dermed sænke terrænet på dele af de lidt højere liggende morænejorder. Den afgravede

jord fyldes op i de nu oversvømmede strandenge, så terrænet hæves her. Størstedelen af de afgravede og opfyldte arealer kommer til at ligge i kote 0,3-0,6, hvor habitatnaturtypen strandeng kan etablere sig, og en mindre del kommer til at ligge i kote 0,1-0,3, som er intervallet, hvor 1 årig strandengsvegetation vil findes. Der terrænreguleres også, så der opstår strandvolde og områder med saltpander med langsom fordampning af havvandet efter oversvømmelse. Der genskabes arealer svarende til de 25 ha, som er forsvundet. Der bliver desuden lavet et nyt hul i østdiget, så der vil være en mere dynamisk hydrologi med fjorden. I dag skal vandet, som trænger ind gennem digehullerne mod vest ud samme sted efter højvande.

Der vil gå noget tid inden strandengsvegetationen indfinder sig. Vores biologers vurdering er, at de nye strandenge bliver mere naturlige og af højere kvalitet end strandenge bag digerne, da de bliver udsat for en naturlig hydrologi med vekslende vandstande. Udpegningsarterne klyderne, havterne og fjordterne får nye og bedre ynglemuligheder og der bliver ca. 3,7 ha vade for hjejler. Gennembruddene i digerne mod vest og øst vil gøre det vanskeligere for rævene at komme til edderfuglene og andre ynglefugle.

Der er afsat 5 mio. kr. til projektet, som NST selv finansierer. Anlægget planlægges igangsat i løbet af august.

Leif: Kunne man ikke blot have pumpet sand fra sejlrenden ind til nye strandenge og diger?

Vibeke: Det har været undersøgt. Det er ikke muligt at pumpe ind fra sejlrenden, men det har været undersøgt at pumpe sand ind. Der er dyrt, fordi det er teknisk meget besværligt, da der er meget lavvandet, og store pramme ikke kan færdes. Desuden skal der pumpes langt.

Anders og Ib: Synes projektet er en dårlig ide. Etisk ikke forsvarligt. Sydøen bør reetableres til den tidligere situation.

Jakob: Ved genopretningen af Skjern å, var det heller ikke muligt at reetablere til den oprindelige natursituation. Det er i de fleste tilfælde urealistisk. Vi har en N2000 forpligtigelse, som vi har skullet finde en mere varig løsning af, og det har ført til, at vi har tænkt nyt.

Kurt: Før Bodils ødelæggelser var sydøen også et kunstigt skabt landskab. Det nye projekt, som giver mulighed for en mere dynamisk landskabsudvikling ligner tiden før digebygningen og giver bedre forhold for ynglefugle, som har det svært i dag. Derfor opbakning til projektet.

Lars: Projektet er en genial ide med fantastiske muligheder for udviklingen af en strandengsvegetation lige som det er sket på den kunstigt anlagte Peberø, der efterhånden har noget af den botanisk mest interessante vegetation i Danmark. Der vil også blive et stort spredningspotentiale for floraen i projektet på Vigelsø.

Ib: Når vandet stiger vil områderne fra 2050 igen blive oversvømmede.

Vibeke: Der er tænkt en klimasikring ind i forhold til vandstanden, så der anlægges med graduerede koter, så de tørrere dele af strandengene med tiden vil blive til vådere strandenge.

Knud: I får rigtig meget for pengene i projektet.

Claus: Synes det er spændende med loer og de øvrige ting, der er tænkt ind. Man nydanner natur og genopretter overalt med skov og natur og ser derfor ikke noget problem i, at ændre på det tidligere kulturlandskab her også.

Anders: Er fortsat kritisk overfor projektet. Det mangler respekt for landskabet og autenticitet. Digerne har en interessant historie og en god begrundelse. Derfor er det en skæv udvikling med projektet.

Jakob: I Skjern Enge lod man nogle af digerne stå, så historien fortsat kunne fortælles og tydeliggøres.

Kurt: Husk på perspektiverne. Odense Havn opfylder mange ha af Odense Fjord og skaber en meget større ødelæggelse.

2 Orientering om Naturstyrelsens opsplitning

Jakob orienterede om den forestående opsplitning fra 1. juli, som led i udflytningen af statslige arbejdspladser. Der blev uddelt en folder, som fortæller om opdelingen. SVANA (Styrelsen for Vand og Naturforvaltning) vil fremover tage sig af Vandplaner, skovlov og skovtilskud, Natura2000 m.v. Den nye Naturstyrelsen vil stå for driften af skov og natur, samt projekter. Brugerrådets rolle vil forblive uændret. Naturstyrelsens hovedkontor med stabsfunktioner (økonomi, personale, IT, jura osv) vil sammen med den centralt placerede faglige del (arealdrift, friluftsliv og projekter) blive flyttet til Randbøl, hvor enheden Trekantsområdet i forvejen har kontor.

På Sollerup vil der også ske en opsplitning i SVANA og NST. SVANA vil bestå af de medarbejdere som kom fra Odense for 1 år siden, samt de 6 medarbejdere, der har opgaver med skovlov og tilskud, Natura2000 overvågning og planlægning og sekretariat.

3 Orientering om den nye driftplan og tiltag, som gennemføres i år

Jakob kvitterede for de mange spørgsmål og høringsvar med forslag, som var indkommet i processen. Der blev lavet et høringsnotat, som fulgte op på alle høringsvar. For nogen kan det nok være svært at se, om deres forslag bliver udmøntet, da høringsnotatet i en række tilfælde konkluderede, at ønsket vil blive taget med i det videre arbejde. Da planen er en 15 årig overordnet plan forholder den sig i mange tilfælde ikke til det detaljeringsniveau, som der er i en del af høringsvarene. Vi vil være opmærksomme på høringsvarene.

Planen lægger om til en række tiltag i 15 års perioden. Ud fra de tiltag der er planlagt i den første 5 års periode, vil der i år blive arbejdet med følgende:

- 1) Ved Rislebækken i Sollerup Skov laves en mindre lysning.
- 2) I Svanninge Bakker medtages et område med rødæl i græsningen. Der søges landdistriktsmidler til hegningen.
- 3) Området Lergravene ved Vissenbjerg er svært fremkommelig. Der vil blive heget områder fra og udlagt grus, så stien bliver mere farbar. Bålpladsen ved parkeringspladsen fjernes og der laves en bålplads ved shelter-pladsen.
- 4) Fugletårnet på Vigelsø renoveres og adgangsvejen gøres mere farbar.
- 5) Ved Nørrebyhals laves en indledende undersøgelse for at afklare muligheden for at højne vintervandstanden.
- 6) På Sydlangeland etableres en sti fra Fredsbjerg til Bagenkop (Ildsjælesporet)

Klaus gav en status for projektet med sort egern. Oprindeligt blev der udsat 27 egern. En del døde i begyndelsen, men nu vurderes bestanden at være på ca. 26. Få hunner har gjort, at væksten i antal går langsomt. I 2015 blev antallet af foderkasser øget. Der er fortsat flest egern i NSTs skove ved Lohals, hvor der er mindre grupper med rødgran.

Knud udleverede et skriftligt forslag om, at NST anlægger et område i en skov, hvor man planter alle de almindeligste danske og udenlandske træer og buske og med information om de enkelte arter, så

området bl.a. kan bruges til undervisning. Jakob tog imod forslaget. Flere steder på NST arealer på Fyn er der plantesamlinger med primært danske træ- og buskarter og information om disse.

Orientering om status for projekter, partnerskaber m.v.

Anni orienterede om skovrejsningsprojekterne og naturstien.

I år er der i Elmelund Skov fokus på publikumsfaciliteter og partnerskaber. Der etableres et "posetoilet", som kommunen skal drifte, og 2 madpakkehuse.

Odense Orienteringsklub indvier "Find Vej I" orienteringsruter i skoven lørdag den 30. april.

Vi har lige udbudt opgaven med at etablere vandhuller til jagthundetræning og der arbejdes sammen med jægerne på at få placeret og udformet en skydeplads.

Elmelund Hestelaug er ved at forberede færdiggørelsen af de 13 km ridestier.

Elmelund Skovbrugerrådet er i efteråret blevet evalueret og vil fremover blive ændret, så det bliver åbent for alle at deltage. Desuden er det besluttet, at rådet nedlægges med udgangen af 2017, når projektet for NSTs vedkommende er afsluttet og overgår til drift.

I Ringe Skov forventes en ny hundeskov på ca. 8 ha klar til indvielse medio maj.

På Naturstien færdiggøres stien med slidlag og reparationer efter agerpadderok i sensommeren, hvorefter projektet afsluttes og går i drift.

Jakob orienterede om øvrige projekter:

NST deltager i et LIFE Riggær projekt, som skal forbedre naturtilstanden i rigkær. Helt konkret indgår områderne Lundemosen og Fakkemosen på Sydlangeland, hvor der er Hvas Avneknippe, samt 5 andre naturområder på Fyn. Vi deltager desuden i LIFE Rigkilde med Søgårds Mose på Sydlangeland, hvor der arbejdes på at hæve vandstanden til en sø.

På Gåsebjerg Sand har Faaborg Orienteringsklub og Faaborg Ski- og Motionsklub i mange år brugt den tidligere administrationsbygning fra grusgravningen til klubhus. Stedet er nedslidt og utidssvarende. Der er nu sammen med Faaborg-Midtfyn Kommune, motionsklubberne, spejderne og Bikuben Fonden sat et arbejde i gang for at få etableret et nyt samlingssted. Der er udarbejdet en ønskeliste og 3 arkitektfirmaerne skal udarbejde et skitseforslag, hvorefter det bedste forslag skal viderebearbejdes til et konkret projektforslag, som der skal søges penge til.

På Frøbjerg Bavnehøj skal der ryddes i opvæksten og laves en bedre afmærkning. Assens Kommune vil gerne etablere en naturlegeplads i området.

På Feddet strand har et toilet være lukket sidste år pga forfald. Der findes en midlertidig løsning til den kommende sæson og en mere varig løsning næste år.

Kurt foreslog, at toilettet blev flyttet hen til vejen, da den nuværende placering er umotiveret.

Jørgen spurgte, om der bliver udlagt mere urørt skov på Fyn.

Jakob svarede, at forhandlingerne om den kommende naturpakke er i gang og ministeren holder snart møde med blå blok. Flere ønsker er i spil i forhold til pakken. Nogen vil gerne have mere urørt skov og de Konservative vil gerne have kompenserende foranstaltninger pga Landbrugspakken. Pt ved ingen hvordan pakken lander. Der udspandt sig en diskussion om definitionen af urørt skov.

Anders spurgte, om det fortsat er aktuelt med salg af statsskov.

Jakob svarede, at Liberal Alliance aktuelt foreslår skovsalg.

Knud spurgte, om der var overvejelser om advarselsskiltning pga det stigende antal påkørsler af dåvildt.

Jakob svarede, at der var opmærksomhed omkring problemet, men at han ikke kendte til nye initiativer.

Naturstyrelsen har efterfølgende fulgt op på spørgsmålet. Vildtkonsulent Lars Brun varetager sekretariatsfunktionen for hjortevildtsgruppen på Fyn. Her har der været talt om at gøre en indsats i forhold til påkørsler, f.eks. med vildtspejle. Det overvejes, at søge en fond om penge til indkøb af vildtspejle, som så kan lånes af de forskellige hjortevildtslaug. Der ses en stigende tendens med flere påkørsler på særlige steder ("sorte pletter"), men stigningen sker ikke i samme takt som stigningen i antallet af dårvildt.

Faciliteter – status for vedligeholdelse og fremadrettet politik

Peter havde ønsket punktet og fortalte, at han havde haft dårlige oplevelser på to af NST saraler. På Klakkebjerg var stiafmærkningen meget mangelfuld og forfalden, så det var svært at finde rundt. Ved Lergravene var bålstedet meget forfaldet og stien til shelterne meget våd og vanskelig farbar. Hvad er NSTs politik for vedligeholdelse?

Jakob fortalte indledningsvist, at vores ressourcer er knappe. Vedligeholdelsen/ressourcer prioriteres bl.a. ud fra:

1. Fjernelse af forfaldne faciliteter
2. Vedligeholdelse af veje og p-pladser
3. Bedre ruteafmærkning. Så længe en afmærkning fungerer, så er den OK. Den behøver ikke at fremstå nymalet.

Ib foreslog, at organisere nogle frivillige/lokale til at lave rutetjek på stierne én gang årligt. Dette fungerer fint i Norge.

Lars: Der mangler et skilt, så man kan finde ind til Klakkebjerg. I dag ved ingen, hvor det er.

Jakob opfordrede til, at give NST tilbagemeldinger, hvis der er steder hvor vedligeholdelsen halter.

Næste møde

Næste møde holdes onsdag den 7. september kl. 17.00 på Gåsebjergsand.

OooooOooooO